

Sposób przygotowania przewodnika

Dokument ten jest praktycznym przewodnikiem leczenia osób dorosłych (od 18 roku życia) z zaburzeniami afektywnymi dwubiegunowymi i stanowi syntezę dostępnej w chwili obecnej wiedzy uzyskanej eksperymentalnie i racjonalnej praktyki klinicznej. Ten przewodnik usiłuje, o ile jest to tylko możliwe – unikać opinii niepotwierdzonych.

Przewodnik powstał pod auspicjami Komisji nadzorującej opracowanie praktycznych przewodników (Steering Committee on Practice Guidelines). Proces tworzenia zaleceń opisano w dokumencie dostępnym w Department of Quality Improvement and Psychiatric Services American Psychiatric Association “APA Guideline Development Process”.

Ogólnie biorąc w przygotowaniu przewodnika można wyróżnić następujące etapy:

- Dokładnie przeanalizowano publikacje i wyniki badań.
- Grupa badaczy, wśród których znaleźli się psychiatry z dużym klinicznym i naukowym doświadczeniem, dotyczącym zaburzeń afektywnych dwubiegunowych, opracowała wstępny zarys przewodnika.
- Projekt ten poddano konsultacji (siedem organizacji, ponad czterdziestu ekspertów).
- Projekt uwzględniający recenzje ekspertów został zaakceptowany przez zarząd Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.
- Zaplanowano regularne uaktualnianie zasad.

Przeglądu piśmiennictwa dokonano przy użyciu danych z bazy MEDLINE oraz PsycINFO uwzględniając publikacje z okresu 1992–2000, dotyczące haseł: zaburzenia afektywne dwubiegunowe, depresja dwubiegunowa, mania, zespół maniakałny, stany mieszane, epizody mieszane, antymaniakałne, hipomaniakałne, hipomania, profilaktyka, farmakoterapia, stabilizatory nastroju, stabilizowanie nastroju, *rapid cycling*, leczenie podtrzymujące, kontynuacja leczenia, dzieci i młodzież, leki przeciwdepresyjne, kwas walproinowy, lit, karbamazepina, olanzapina, risperidon, gabapeptyna, topiramát, lamotrygina, klonazepam, psychoterapia, terapia rodzinna, psychoedukacja, przebieg, epidemiologia, współwystępowanie zaburzeń, lęk, zaburzenia lękowe, zaburzenia uwagi, katatonia, wiek podeszły, anamneza, obciążenie dziedziczne, płeć, ogólny stan zdrowia, wydarzenia życiowe, zaburzenia osobowości, ciąża, psychoza, stres, zaburzenia związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, samobójstwo, zabójstwo i przemoc. Uwzględniono 3382 prace.

W dodatkowym wyszukiwaniu przy pomocy MEDLINE dla okresu 1992–2001 używano pojęć: doradztwo genetyczne, funkcjonowanie w rodzinie, problemy transkulturowe i farmakokinetyka. Znalaziono łącznie 122 cytaty.

Przeprowadzono też przeszukiwanie publikacji w roku 2001, uwzględniając hasła: elektrowstrząsy, dożylnie stosowanie leków uzależniających, reakcja terapeutyczna, farmakogenetyka, zaburzenia uwagi ADHD, przemoc, agresja, samobójstwa, upośledzenie funkcji poznawczych, sen, okres połogu, etniczne, rasowe, metabolizmy, przedawkowanie, toksyczność, ciąża, karmienie piersią.

Dodatkowo przeszukiwali piśmiennictwo pracownicy APA oraz indywidualni uczestnicy grupy roboczej.

Zalecenia oparto na dostępnych danych i na konsensusie klinicznym. Podsumowanie zaleceń dotyczących leczenia zależy od poziomu pewności (rzetelności wyników). Przy każdej pozycji piśmiennictwa w nawiasie podano kod literowy odpowiadający kategorii wiarygodności wyników pracy.